

Ny naturplanlægning i Natura 2000-områder i Danmark

- Tidsplan og høringsproces

**Ny naturplanlægning i Natura 2000-områder i Danmark
Udgivet af Miljøministeriet**

Hæftet findes i PDF-udgave på www.skovognatur.dk

Forord

Jeg håber, at denne pjece bliver startskuddet til en god dialog om, hvordan vi kan opfylde vore internationale forpligtelser og nå de mål, vi sætter os for de danske Natura 2000-områder.

Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i hele EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

I Natura 2000-områderne gennemføres fremover en målrettet naturplanlægning.

Parallelt foregår der i Danmark og de andre EU et arbejde med at gennemføre en målrettet vandplanlægning for grundvand, vandløb, søer og den kystnære del af havet.

I Danmark vil dette arbejde helt naturligt bygge videre på den store indsats på natur- og vandområdet, som vi allerede har gennemført.

I 2003 vedtog Folketinget miljømålsloven, der fastlagde, hvordan vand- og naturplanlægningen skal foregå i Danmark. Formålet er, at den offentlige indsats til fordel for vandmiljøet og Natura 2000-områderne bliver fagligt velfunderet, effektiv og målrettet og sker i dialog med bl.a. lodsejerne og deres organisationer og natur- og friluftorganisationer.

Der er tale om en proces, hvor offentligheden allerede på et tidligt tidspunkt opfordres til at komme med forslag, ideer og kommentarer.

I denne pjece kan du få et overblik over hele processen – hvem gør hvad og hvornår. Og du kan her se, hvornår i processen du kan komme med bidrag. Jeg glæder mig til en god dialog.

Miljøminister
Connie Hedegaard

Naturplanlægningens overordnede mål

EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv fastsætter et overordnet mål for naturtilstanden: At sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter, der har særlig betydning for naturen i EU.

Det betyder, at hvis forholdene for de omfattede naturtyper og arter er gode, skal disse forhold fastholdes, og der må ikke foretages noget, der får negative følger. Er forholdene derimod ugunstige for naturtyperne og arterne, skal forholdene forbedres.

Der er ikke fastsat en tidsfrist for, hvornår målet skal være nået, men Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af bevaringsstatus i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå målet over tid.

Hvert 6. år indberetter Danmark til EU-kommissionen, hvad vi har foretaget os for at opnå det overordnede mål, og hvordan tiltagene har virket i praksis. Næste indberetning finder sted i 2007.

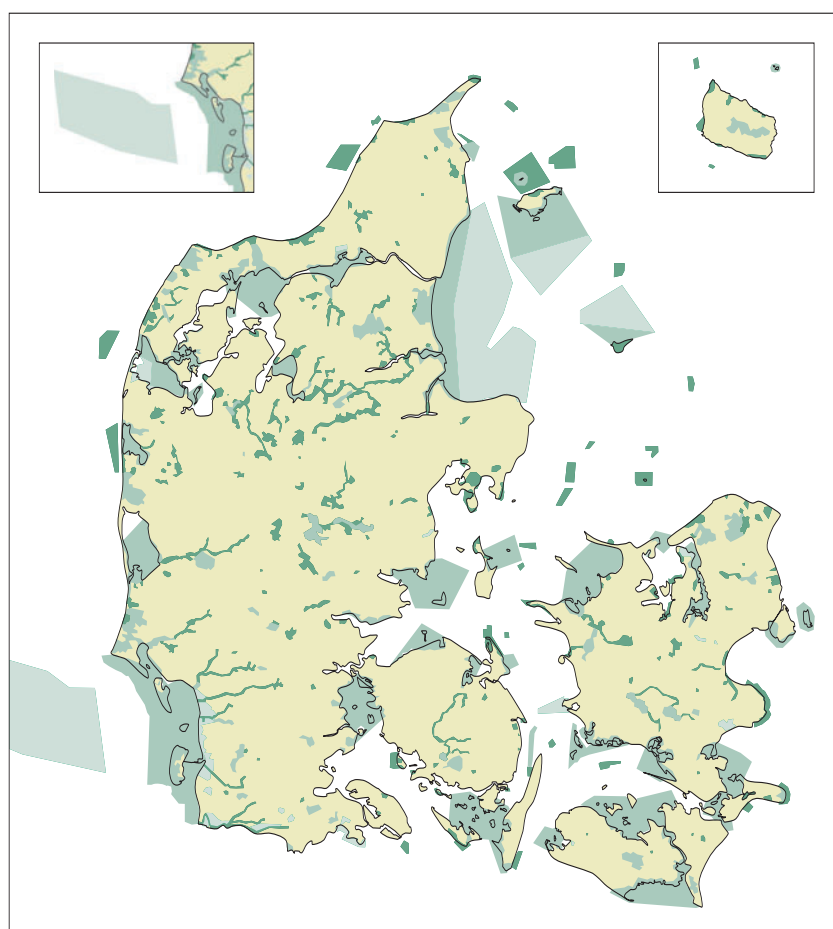
Natura 2000-områder

Danmark har – ligesom de øvrige EU-lande – udpeget naturområder, der tillægges status som særligt værdifulde set i et europæisk perspektiv. Områderne er udpeget for målrettet at beskytte en række naturtyper og dyre- og plantearter – det såkaldte udpegningsgrundlag.

Der er udpeget 254 såkaldte habitatområder (som følge af EU-habitatdirektivet) og 113 fuglebeskyttelsesområder (som følge af EU-fuglebeskyttelsesdirektivet). Den fælles betegnelse for disse områder er Natura 2000-områder. Inden for områderne skal der arbejdes hen imod på nationalt niveau at opnå gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Der er udpeget habitatområder for 59 naturtyper og 35 dyre- og plantearter samt fuglebeskyttelsesområder for 84 fuglearter.

Kort med Natura 2000-områder i Danmark

Natura 2000 i Danmark

- Habitatområder
- Habitat- og fuglebeskyttelsesområder
- Fuglebeskyttelsesområder

Den nye naturplanlægning i Natura 2000-områderne og inddragelsen af offentligheden

Natura 2000-planen og de efterfølgende handleplaner er grundlaget for at omsætte målene til virkelighed.

Natura 2000-planen udarbejdes i et samarbejde mellem Miljøministeriets 7 miljøcentre¹, Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre og Skov- og Naturstyrelsen.

Natura 2000-planen skal omfatte en periode på 6 år, hvorefter den skal afløses af en ny plan. Der arbejdes altså med 6-årige planperioder. Planen for skovene, der er omfattet af skovlovens regler, har dog en 12-årig planperiode.

Natura 2000-planen skal for hvert Natura 2000-område indeholde:

1. En basisanalyse, der beskriver naturtilstanden og eventuelle trusler mod at kunne opnå en gunstig bevaringsstatus
2. Mål for naturtilstanden i Natura 2000-områderne
3. Et indsatsprogram, der angiver, hvor der skal prioriteres bl.a. en naturforvaltnings- og naturplejeindsats.

Inden forslag til Natura 2000-planen udarbejdes, skal Miljøministeriet senest den 22. juni 2007:

4. Indkalde forslag og idéer fra andre myndigheder, organisationer og private. Denne "idéfase" varer 6 måneder.

Når forslaget til plan foreligger, skal Miljøministeriet senest den 22. december 2008:

5. Sende forslaget i offentlig høring i 6 måneder.

Efter vedtagelsen af Natura 2000-planen udarbejder hver kommune et forslag til handleplan for, hvordan kommunen vil realisere Natura 2000-planen indenfor kommunens geografiske område, herunder den kystnære del af havet. Dette forslag skal senest den 22. juni 2010 sendes i offentlig høring i mindst 8 uger.

Skov- og Naturstyrelsen udarbejder tilsvarende handleplaner for skovbevoksede arealer omfattet af skovloven.

Vandplaner

Sideløbende med Natura 2000-planen udarbejdes 6-årige vandplaner med tilhørende indsatsprogram for de 4 vanddistrikter, som Danmark er opdelt i. Denne vandplanlægning er nærmere beskrevet i pjecen: "Ny vandplanlægning i Danmark – Arbejdsprogram, tidsplan, høringsproces."

Note:

Centrene ligger i Roskilde, Nykøbing Falster, Odense, Ribe, Århus, Ålborg og Ringkøbing.

Så langt er vi nu

Basisanalyser

Basisanalyserne er et af de bærende elementer i Natura 2000-planlægningen, da de beskriver de udpegede områder og giver en status for naturtilstanden og eventuelle trusler mod de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte.

Den kommende Natura 2000-plan og de efterfølgende handleplaner vil bl.a. tage afsæt i den information, som basisanalyserne tilvejebringer.

Amterne har udarbejdet deres bidrag til basisanalyserne for naturtyperne i det åbne land, dog er Skov- og Naturstyrelsen i gang med basisanalyserne for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og for de åbne marine områder. Basisanalyserne for de kystnære dele af havet er delvis sammenfaldende med amternes basisanalyser som led i vandplanlægningen. Vandplanlægning er nærmere beskrevet i pjecen: "Ny vandplanlægning i Danmark – Arbejdsprogram, tidsplan, høringsproces."

Basisanalyserne og et sammenfattende resumé vil blive offentliggjort i forbindelse med idéfasen og vil kunne læses på Miljøministeriets hjemmeside.

Næste skridt: Idéfasen

Folketinget har besluttet², at naturplanlægningen i Natura 2000-områderne skal indledes med en idéfase.

Med idéfasen lægges der op til en bred inddragelse af offentligheden – på samme måde som offentligheden hidtil har været indbudt til at bidrage til amternes regionplanlægning.

Idéfasen er udtryk for et politisk ønske om, at kommunerne, de 5 nye regioner, borgerne og interesseorganisationerne får mulighed for at komme med indspil til den statslige naturplanlægning i Natura 2000-områderne på et så tidligt tidspunkt som muligt.

Det er Miljøministeriets miljøcentre, der står for gennemførelsen af idéfasen. Idéfasen indledes den 22. juni 2007 og varer i 6 måneder.

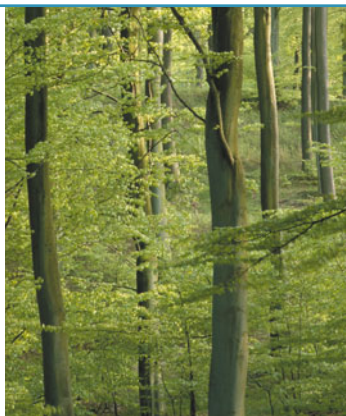
Som startskud til debatten offentliggør centrene inspirationsmateriale om den kommende Natura 2000-plan og indkalder forslag og idéer. Som bilag til materialet vil man også finde denne pjece samt et resumé af amternes og af Skov- og Naturstyrelsens basisanalyser.

Note:

Miljømålsloven som ændret i 2005 som følge af kommunalreformen (Lov nr. 1150 af 17. december 2003 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven) som ændret ved lov nr. 570 af 24. juni 2005).

Forslag til den første Natura 2000-plan

Forslag til den første statslige plan for Natura 2000-områderne skal offentliggøres senest den 22. december 2008. Planen kan være opdelt efter geografiske områder.

Forslaget vil være fremlagt i offentlig høring i 6 måneder. I den periode kan der fremsættes indsigelser mod forslaget. Den endelige plan skal være vedtaget inden udgangen af 2009.

Denne 1. generation af Natura 2000-planen vil bl.a. bygge på de forslag, som er indkommet i forbindelse med idéfasen.

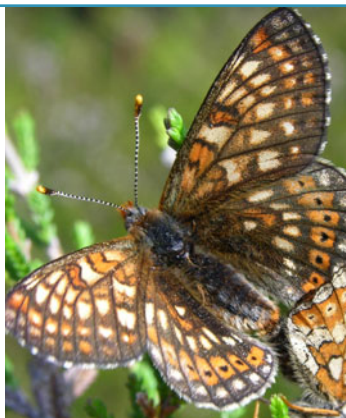
Natura 2000-planen, inkl. planen for skovene, skal indeholde:

- En basisanalyse, der beskriver naturtilstanden og eventuelle trusler mod at kunne opnå en gunstigbevaringsstatus
- Mål for naturtilstanden i Natura 2000-områderne
- Et indsatsprogram, der angiver, hvor der skal prioriteres bl.a. en naturforvaltnings- og naturpleje-indsats.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen kan indeholde konkrete forslag til de kommunale handleplaner.

Særligt om mål for naturtilstanden

Natura 2000-planen, inkl. planen for skovene, sætter mål for naturtilstanden i Natura 2000-områderne.

Nationalt set er målsætningen gunstig bevaringsstatus, som kan konkretiseres på forskellig måde.

Der kan f.eks. fastsættes mål for, hvor stor en del af et naturområde, som inden for de næste 6 år (planperioden) skal være så meget i bedring, at det kan betegnes som i god naturtilstand.

Et andet eksempel kunne være konkrete mål for strandengsområder, der indebærer, at nogle arealer bliver afgræsset, så karakteristiske strandengsplanter kan bevares, mens andre arealer henlægges til strandrørsump for at opretholde variationen i naturtyper og det tilknyttede plante- og dyreliv.

En målsætning kan også gøre op med modsatrettede naturinteresser og bestemme, at tidligere heder eller moser, som er groet til og blevet til krat eller skov, skal ryddes for at genskabe levesteder for fugle og andre arter, som er afhængige af lysåben natur.

Målene i Natura 2000-planen udformes på baggrund af krav, som miljøministeren fastsætter i en bekendtgørelse til brug for miljøcentrenes arbejde. Bekendtgørelsen vil blive udstedt i løbet af 2007, inden miljøcentrene udarbejder forslag til målsætning og indsatsprogram for de enkelte Natura 2000-områder.

Målene i Natura 2000-planen skal være i overensstemmelse med bekendtgørelsen – og Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne.

Der kan fastsættes forskellige mål for delområder inden for et Natura 2000-område.

Særligt om indsatsprogrammet

Målsætningerne for Natura 2000-områderne indgår i et indsatsprogram for hvert område, som er en integreret del af Natura 2000-planen. Programmet udarbejdes på baggrund af basisanalysen, data om udviklingen i naturtilstanden gennem en årrække (overvågningsdata), målfastsættelsen for det enkelte område og de forslag, som er indkommet i idéfasen.

Indsatsprogrammet skal indeholde retningslinjer for handleplanerne.

Indsatsprogrammet kan vedrøre et helt Natura 2000-område, men også konkrete lokaliteter, naturtyper eller arter, der på landsplan skal tages særligt hensyn til.

Retningslinjerne kan være generelle, f.eks. fastsætte, at der skal arbejdes på en eksten-sivering af den nuværende drift af arealer, eller konkret, f.eks. stille krav om at kvælstof-påvirkningen af et givent område skal begrænses.

Natura 2000-planen og handleplanerne

Når der er taget stilling til de høringssvar, der er indkommet til forslaget til plan for Natura 2000-områderne, kan første generation af Natura 2000-planen færdiggøres og offentliggøres. Det skal ske inden udgangen af 2009.

Kommunalbestyrelserne skal herefter udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område. Kommunalbestyrelsen skal sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan. Skov- og Naturstyrelsens landdelscentre udarbejder tilsvarende handleplaner for skovene. Der skal naturligvis ske en koordinering mellem planerne.

Forslag til handleplaner skal i offentlig høring senest 1/2 år efter Natura 2000-planens offentliggørelse, dvs. den 22. juni 2010 og vedtages senest med udgangen af 2010.

Forslagene skal fremlægges i offentlig høring i mindst 8 uger. I den periode kan der fremsættes indsigelser mod forslagene.

Fristen for offentliggørelse af handleplanerne kan dog forlænges i op til 3 måneder for at gennemføre en ny høring, hvis der efter den 2. høring foretages så omfattende ændringer af planen, at der reelt foreligger et nyt forslag til handleplan.

Særligt om handleplanerne

Handleplanerne skal være så konkrete, at det er muligt at få et klart billede af den fremtidige indsats for at beskytte eller genoprette naturtyper og levesteder for plante- og dyrearter i Natura 2000-områderne.

På den anden side skal handleplanerne ikke foregribe evt. konkrete aftaler med den enkelte lodsejer.

Handleplanerne skal indeholde:

1. En prioritering af den forventede forvaltningsindsats i planperioden.
2. Angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter.
3. Forventede metoder og forvaltningstiltag for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus.

Handleplanen må ikke stride imod retningslinjer fastsat i en Natura 2000 plan.

Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, når der for sådanne arealer foreligger en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden. I så fald skal handleplanen ledsages af en beskrivelse af denne forvaltningsindsats.

Samlet tidsplan for statens og kommunernes arbejde med naturplanlægningen i Natura 2000-områderne

Basisanalyser	Er under færdiggørelse	
Idéfasen indledes	Materiale offentliggøres senest 22. juni 2007	Høringsfrist: 6 måneder
Forslag til Natura 2000-plan, inkl. planen for skovene	Offentliggøres senest 22. december 2008	Høringsfrist: 6 måneder
Endelig Natura 2000-plan offentliggøres	Senest 22. december 2009	
Forslag til handleplaner	Offentliggøres senest 22. juni 2010	Høringsfrist: 8 uger
Endelige handleplaner	Offentliggøres senest 22. december 2010 (+ evt. 3 måneder)	

